

Referat

Erfaringsforum

25.02.2026

Larvik kommune

Deltakere

Færder kommune

Åsa Frantz

Fredrik Bjønnes

Renè Kristensen

Larvik Kommune

Halfdan Kristoffer Småbråten

Trond Strandberg

Håkon Pedersen

Steinar Nordkvelle

Horten kommune

Sindre Giske

Tønsberg kommune

Ola Bror Tho

Envidan

Vegard Busk

Vidar Nilsen Jellum

Jonas Bjørn Olsen

Introduksjon

Dette referatet oppsummerer hovedpunkter, erfaringer og innspill fra Erfaringsforum 25. februar 2026.

Møtet samlet deltakere fra 4 kommuner i Vestfold for å drøfte utfordringer, praksis og mulige forbedringer knyttet til ulike temaer og problemstillinger som er relevante for mange kommuner på tvers av fagområder.

Denne gangen fokuserte vi på pålegg om pumping ved saneringsprosjekter og samhandling mellom kommuner og konsulenter.

Målet er å løfte frem felles læringspunkter og tydelige tiltak som kan styrke kvalitet, forutsigbarhet og dialog i fremtidige prosjekter.

Tema 1:

Pålegg om pumping etter utskifting og separering av kommunalt ledningsnett

Diskusjonen tok utgangspunkt i utfordringer som oppstår når abonnenter med tidligere selvfallsløsninger må pålegges pumping etter kommunale saneringsprosjekter.

Flere kommuner står overfor dette som følge av behov for separering, aldrende pumpestasjoner og tekniske begrensninger i eksisterende infrastruktur.

Problemstillinger identifisert

- Manglende rammeverk og utydelige kriterier: Det finnes ingen entydig grense for når pumping er nødvendig. Vurderingene varierer fra prosjekt til prosjekt og avhenger ofte av grøftedybde, fallforhold og økonomi.
- Store variasjoner i teknisk praksis: Noen steder vurderes pumping ved 2–3,5 meters dybde, andre steder dypere. Dette gir uforutsigbarhet og skaper utfordringer i møte med abonnenter.
- Bærekraft og kostnader: Å etablere dype grøfter, spunting og teknisk tilrettelegging kan være svært kostnadsdrivende og ikke alltid bærekraftig. Trykkavløp blir ofte den eneste reelle løsningen, spesielt for å hindre utslipp til natur. Omlegging fra AF med lite fall til separatsystem gir ofte dype grøfter selv om kravet til 90 cm fra laveste sluk til topp ledning ikke overholdes.
- Kommunikasjon med abonnenter: Informasjonsbehovet er stort. Erfaring viser at tidlige informasjonsmøter og oppdateringer underveis reduserer konflikter.

- Uklare rettighetsforhold ved overtakelse av private anlegg: Når private fellesanlegg skal knyttes til kommunalt nett, oppstår spørsmål om eierskap, teknisk standard og kommunens plikter.
- Fravær av tydelige standarder: Det pekes på at eksisterende bransjestandarder ikke er oppdaterte, og at kommunene mangler overordnede anbefalinger for prosjektering av trykkavløp.

Løsningsforslag og tiltak

- Utvikling av felles retningslinjer: Behov for etablering av en standard for når pumping kan pålegges og hvilke tekniske løsninger som bør vurderes i ulike situasjoner.
- Fokus på bærekraftige løsninger: Kommuner bør vurdere totaløkonomi, utslippsrisiko og fremtidig drift ved valg av løsning — ikke kun etableringskostnad.
- Bedre informasjonsrutiner: Kommuner som har lykket, har gjennomført flere informasjonsmøter, vært åpne om kostnadsbilde og gitt tydelig dokumentasjon til grunneiere.
- Systematisk innsamling av erfaringer: Det ble foreslått å sette opp konkrete caser til fremtidige møter, både vellykkede og problematiske prosjekter, for å styrke læringen på tvers.
- Vurdering av støtteordninger: Selv om meningene var delte, ble det diskutert om økonomiske insentiver kan bidra til mer smidige løsninger for berørte abonnenter.

Tema 2:

Samarbeid mellom kommuner og konsulenter — forventninger, kvalitet og konsekvenshåndtering

Forumet diskuterte utfordringer i samarbeidet mellom kommuner og konsulenter, særlig knyttet til kompetanse, kvalitet i prosjektering, avklaringer rundt rolleforståelse og konsekvenser for økonomi og tidsbruk.

Problemstillinger identifisert

- Varierende kompetanse og overdrevne CV-presentasjoner: Flere opplever at konsulenter overselger kompetanse, og at nye og uerfarne ansatte får ansvar uten nødvendig faglig tyngde.
- Manglende kontinuitet: Bytte av personell midt i prosjekter gir tap av kunnskap og skaper uklarheter i styring, kommunikasjon og kvalitet. Samarbeid i flere prosjekter over tid og utvikling av gjensidig tillit skaper det beste klimaet. Erfaring tilsier at kvaliteten i stor grad er avhengig av enkeltpersoner.
- Utydelige forventninger og utilstrekkelige prosjekteringsgrunnlag: Feil og mangler i tegninger og dokumentasjon fører til kostbare endringer i utførelsesfasen.
- Lav treffsikkerhet i tildelingskriterier: Systemet kan favorisere høyt rangerte tilbud som ikke nødvendigvis gir best løsning i praksis.
- Juridisk språk skaper misforståelser: Avtaletekster oppleves som unødvendig kompliserte, og praktisk fornuft drukner i juridiske formuleringer.

Løsningsforslag og tiltak

- Mer presise krav til konsulentkompetanse: Klare, målbare krav til faglig erfaring og nøkkelpersoner kan redusere risikoen for feilbemanning. Kontroll av referanser på tilbudt personell kan bidra til å sikre rett bemanning i prosjektet.
- Strengere oppfølging: Kommuner bør utvikle mekanismer for å sikre at riktig person følger prosjektet hele veien — og kunne be om utskifting ved manglende kvalitet.
- Styrket kvalitet i konkurransegrunnlag: Bedre beskrivelser, tydeligere forventninger og mer konsekvent bruk av sjekklister vil redusere revideringer og misforståelser.
- Samsvarskontroll av endringsmeldinger: Flere deltakere nevnte behov for å kontrollere om endringer er reelle eller opportunistiske. Systematikken i dette må forbedres.
- Tidlig dialog med entreprenører: Innspillsrunder før konkurranser gjør at spørsmål avklares tidlig og at man unngår feil i både prosjektering og gjennomføring.

- Forenkling av språk i kontrakter: Kommuner og konsulenter bør samarbeide om mer forståelige avtaletekster som bevarer juridisk presisjon uten å skape unødvendige barrierer og konflikter.

Lyst til å bli med på neste treff?

Neste Erfaringsforum blir hos Tønsberg kommune den 27. mai.

 Tønsberg kommune - Regata 2. 4 etg. 3174 Revetal.

 27. mai 2026

 Kl. 13:00 - 15:30

Meld deg på her